

Số: **268** /BC-UBND

Hải Phòng, ngày **01** tháng **8** năm 2025

BÁO CÁO

Sơ kết 5 năm thực hiện Chỉ thị số 21/CT-TTg ngày 25/5/2020
của Thủ tướng Chính phủ về tăng cường phòng ngừa, xử lý
hoạt động lừa đảo chiếm đoạt tài sản

Kính gửi: Bộ Công an

Thực hiện Công văn số 2915/BCA-CSHS ngày 02/7/2025 của Bộ Công an về việc sơ kết 05 năm (từ 25/5/2020 - 24/5/2025) thực hiện Chỉ thị số 21/CT-TTg ngày 25/5/2020 của Thủ tướng Chính phủ về tăng cường phòng ngừa, xử lý hoạt động lừa đảo chiếm đoạt tài sản; Ủy ban nhân dân thành phố Hải Phòng báo cáo kết quả cụ thể như sau:

I. TÌNH HÌNH TỘI PHẠM LỪA ĐẢO, CHIẾM ĐOẠT TÀI SẢN

1. Đặc điểm tình hình địa phương:

Những năm qua, Hải Phòng đã quyết liệt thực hiện nhiều giải pháp cải thiện môi trường đầu tư kinh doanh, trọng tâm là đẩy mạnh cải cách thủ tục hành chính, xây dựng chính quyền điện tử, nâng cao chất lượng công vụ. Trên cơ sở thực hiện Đề án 06 của Chính phủ và bảo đảm dữ liệu luôn “đúng, đủ, sạch, sống” đã góp phần giúp Hải Phòng giữ vị trí cao về 04 chỉ số quan trọng: Chỉ số năng lực cạnh tranh cấp tỉnh (PCI); Chỉ số cải cách hành chính (PAR Index) giai đoạn 2021-2024 luôn thuộc топ 3 tỉnh/thành phố trên cả nước; Chỉ số hiệu quả quản trị và hành chính công cấp tỉnh giai đoạn 2021-2024 thuộc nhóm cao nhất cả nước; Chỉ số hài lòng của người dân, tổ chức đối với sự phục vụ của cơ quan hành chính nhà nước năm 2024 đạt 90,59%, đứng đầu cả nước.

Từ ngày 01/7/2025, thành phố Hải Phòng mới được thành lập trên cơ sở sắp xếp toàn bộ diện tích tự nhiên, quy mô dân số của thành phố Hải Phòng và tỉnh Hải Dương trước đó và hiện nay thành phố Hải Phòng có diện tích tự nhiên 3.194,72km², dân số là 4.664.124 người, với 114 đơn vị hành chính cấp xã (67 xã, 45 phường và 2 đặc khu); chính quyền địa phương 2 cấp của thành phố Hải Phòng chính thức đi vào hoạt động. Đây là sự kiện mang dấu mốc lịch sử trọng đại, mở ra một chương mới cho sự phát triển của địa phương và vùng Đồng bằng sông Hồng, góp phần thúc đẩy sự thịnh vượng của đất nước sáp nhập đơn vị hành chính cấp tỉnh, cấp xã.

Thực hiện nghiêm túc Chỉ thị 21 của Thủ tướng Chính phủ về tăng cường phòng ngừa, xử lý hoạt động lừa đảo chiếm đoạt tài sản, Chủ tịch Ủy ban nhân dân thành phố luôn chú trọng công tác lãnh đạo, chỉ đạo Công an thành phố thực hiện nhiệm vụ bảo đảm an ninh, trật tự, gắn liền với phát triển kinh tế, văn hóa, xã hội; huy động sức mạnh tổng hợp của cả hệ thống chính trị tham gia bảo vệ an ninh, trật tự, tình hình an ninh chính trị trên địa bàn thành phố được giữ vững, ổn định, đạt được nhiều kết quả tích cực.

2. Đặc điểm, diễn biến tình hình tội phạm:

Hoạt động lừa đảo chiếm đoạt tài sản tiếp tục diễn biến phức tạp, mặc dù phương thức, thủ đoạn không mới, song cách thức tiếp cận nạn nhân ngày càng tinh vi, chuyên nghiệp, kịch bản lừa đảo luôn đổi mới, phù hợp với nhu cầu của nạn nhân, đánh đúng vào tâm lý của bị hại nên vẫn còn một bộ phận người dân mắc bẫy... Đặc biệt là lừa đảo chiếm đoạt tài sản trên không gian mạng gây thiệt hại lớn về tài sản, bức xúc trong dư luận xã hội, ảnh hưởng đến an ninh trật tự, hoạt động sản xuất, kinh doanh của doanh nghiệp và đời sống Nhân dân.

- Đối với phương thức truyền thống, phổ biến là các thủ đoạn như: Giả danh cán bộ cơ quan Nhà nước, người nhà hoặc có quan hệ với lãnh đạo cấp cao để lừa xin việc làm, "*chạy chức*", "*chạy án*", xin dự án, vay vốn tổ chức, cá nhân nước ngoài; Kêu gọi vốn đầu tư, kinh doanh hoặc nhận làm thủ tục đưa người đi du lịch, du học hoặc đi lao động, làm việc ở nước ngoài; Làm, sử dụng các loại giấy tờ, tài liệu giả liên quan đến quyền sở hữu tài sản, quyền sử dụng đất... để cầm cố, thế chấp, mua bán nhằm chiếm đoạt tài sản; Lừa đảo trong hoạt động đầu tư, kinh doanh, giao dịch bất động sản; Lừa đảo chiếm đoạt tài sản trong lĩnh vực chứng khoán, phát hành trái phiếu doanh nghiệp, kêu gọi đầu tư tài chính, đấu giá quyền sử dụng đất... diễn biến phức tạp, gây thiệt hại lớn cho người dân, ảnh hưởng đến hoạt động lành mạnh của thị trường chứng khoán, cổ phiếu, trái phiếu doanh nghiệp; thậm chí có hiện tượng các đối tượng lợi dụng tín ngưỡng, lợi dụng hoạt động mê tín dị đoan để lừa đảo chiếm đoạt tài sản, gây ra sự hoang mang về tâm lý và thiệt hại lớn về tài sản của người dân.

- Hoạt động lừa đảo chiếm đoạt tài sản trên không gian mạng vẫn có chiều hướng gia tăng nổi lên với các phương thức, thủ đoạn:

+ Thông qua phương thức gọi điện thoại: Giả danh cán bộ trong các cơ quan, tổ chức, doanh nghiệp (như: *cơ quan Công an, Viện Kiểm sát, Tòa án, nhân viên bưu điện, mạng viễn thông, điện lực, y tế, ngân hàng, bảo hiểm xã hội...*) sử dụng nhiều kịch bản khác nhau để lừa đảo chiếm đoạt tài sản. Đáng chú ý, các đối tượng thường sử dụng các phần mềm công nghệ (như: *VoIP, GoIP...*) có chức năng giả mạo đầu số, giả mạo số điện thoại gọi điện cho bị hại để lừa đảo;

+ Thông qua tin nhắn SMS: Các đối tượng thiết lập trạm BTS viễn thông giả mạo để phát tán tin nhắn thương hiệu (*SMS Brand-named*) của các ngân hàng, ngân hàng lớn; bên trong tin nhắn chứa các đường link giả mạo để đánh cắp thông tin, tài khoản ngân hàng, sau đó thực hiện hành vi chiếm đoạt tài sản;

+ Thông qua việc chiếm quyền điều khiển (hack) hoặc giả mạo mạng xã hội (*như: Zalo, Facebook Messenger, Telegram, Instagram, TikTok...*) sau đó gọi điện, nhắn tin đến bạn bè, người thân của chủ tài khoản để vay tiền, nhờ chuyển hộ tiền, mua thẻ cào điện thoại...; đặc biệt xuất hiện thủ đoạn mới là đối tượng sử dụng công nghệ “Deepfake”, “AI” để lừa đảo; sử dụng chức năng mở tài khoản ngân hàng online để tạo các tài khoản ngân hàng trùng tên với chủ tài khoản để lừa đảo;

+ Thông qua hoạt động đầu tư trên các sàn chứng khoán, sàn ngoại hối, tiền điện tử, các trang đánh bạc online: Các đối tượng thường cử người đóng vai “*chuyên gia tài chính*”, “*chim mồi*” để tạo lòng tin với bị hại, tư vấn để bị hại kiếm được lợi nhuận đối với những lần đầu tư ít, khi bị hại nạp nhiều tiền thì tạo các lý do để bị hại nạp thêm tiền rồi chiếm đoạt;

+ Thông qua việc mua, bán hàng online, các đối tượng sử dụng nhiều thủ đoạn (*như: rao bán đồ giá rẻ, chiếm tiền đặt cọc; giao sản phẩm giả, nhái có giá trị thấp, không đúng như quảng cáo; tạo lòng tin, sau đó đặt hàng số lượng lớn rồi chiếm đoạt; thông qua tuyển cộng tác viên bán hàng...*) để lừa chiếm đoạt tài sản; và nhiều thủ đoạn khác...

Ngoài phương thức, thủ đoạn yêu cầu bị hại chuyển tiền đến các tài khoản ngân hàng được chỉ định để chiếm đoạt, các đối tượng còn sử dụng thủ đoạn mới là chiếm đoạt quyền truy cập, quản lý và sử dụng tài khoản Internet banking của bị hại thông qua các hình thức: Lừa đảo bị hại cung cấp thông tin tài khoản, mã OTP; lừa đảo bị hại truy cập vào các trang web giả mạo để đăng nhập tài khoản Internet banking; lừa đảo cài đặt các phần mềm, ứng dụng giả mạo có chức năng truy cập, theo dõi điện thoại, tin nhắn để lấy cắp tài khoản rồi chuyển tiền đến các tài khoản ngân hàng khác nhau để chiếm đoạt.

Quá trình hoạt động phạm tội, các đối tượng lừa đảo chiếm đoạt tài sản thường xuyên thay đổi thông tin điện thoại, tài khoản mạng xã hội, tài khoản ngân hàng, sử dụng tài khoản ảo, sử dụng địa bàn tại nước ngoài hoặc thay đổi địa bàn hoạt động, nơi cư trú nhằm đối phó với công tác phòng ngừa, xử lý của cơ quan chức năng.

3. Nguyên nhân của tình trạng trên:

- Nguyên nhân khách quan:

+ Phương thức, thủ đoạn hoạt động phạm tội ngày càng tinh vi hơn, xuất hiện kịch bản mới phù hợp với tâm lý háms lợi của một bộ phận người dân; đồng

thời, các đối tượng liên tục cập nhật công nghệ mới trên thế giới để hoạt động trong khi phương tiện, kỹ thuật của lực lượng chức năng còn hạn chế.

+ Trình độ hiểu biết của một bộ phận Nhân dân về công nghệ thông tin, ý thức bảo mật thông tin cá nhân trong quá trình sử dụng các thiết bị điện tử, tài khoản ngân hàng, mạng xã hội... còn hạn chế.

+ Những năm qua, do ảnh hưởng của dịch bệnh Covid-19 đã tác động tiêu cực đến kinh tế, xã hội, tình trạng thiếu việc làm, thất nghiệp kéo theo các vấn đề về an sinh xã hội là nguyên nhân nảy sinh tội phạm xâm phạm trật tự xã hội, trong đó có tội phạm lừa đảo chiếm đoạt tài sản; đồng thời, một bộ phận người dân bị mất việc làm, giảm thu nhập nên đã chủ động lên mạng Internet tìm kiếm thêm công việc online, đầu tư online... tạo điều kiện cho các đối tượng phạm tội lợi dụng để lừa đảo chiếm đoạt tài sản.

+ Một số quy định của pháp luật liên quan đến tài khoản ngân hàng, ví điện tử, tiền kỹ thuật số, sim điện thoại... còn chưa đầy đủ, chặt chẽ dẫn đến tội phạm lừa đảo lợi dụng hoạt động.

+ Công tác hợp tác quốc tế trong đấu tranh phòng chống tội phạm lừa đảo chiếm đoạt tài sản còn gặp nhiều vướng mắc, bất cập dẫn đến các đối tượng hoạt động phạm tội từ nước ngoài vào Việt Nam.

- Nguyên nhân chủ quan:

+ Trình độ công nghệ thông tin, kinh nghiệm của một số lãnh đạo, cán bộ chiến sĩ trực tiếp tham gia phòng ngừa, đấu tranh tội phạm lừa đảo chiếm đoạt tài sản qua mạng Internet còn hạn chế, chưa đáp ứng được yêu cầu thực tiễn.

+ Công tác tuyên truyền, phổ biến về chủ trương, chính sách, pháp luật của Nhà nước trong phòng ngừa các hành vi lừa đảo chiếm đoạt tài sản tuy đã được thực hiện nhưng chưa thường xuyên, sâu rộng; người dân chưa được tiếp cận kịp thời, đầy đủ, chính xác thông tin, nhất là các thông tin về quy hoạch, chế độ, chính sách an sinh xã hội, đầu tư sản xuất, kinh doanh;

+ Các quy định pháp luật trên một số lĩnh vực có liên quan còn chưa đầy đủ, thiếu đồng bộ, chưa phù hợp với thực tiễn, chưa được sửa đổi, bổ sung kịp thời. Đồng thời, công tác quản lý nhà nước trong một số lĩnh vực như: tài chính, ngân hàng, không gian mạng, đất đai, công chứng.. còn tồn tại sơ hở, thiếu sót.

Công tác phối hợp giữa các cơ quan, các ngành, các tổ chức xã hội còn chưa đồng bộ, chặt chẽ, hiệu quả chưa cao.

II. KẾT QUẢ THỰC HIỆN CHỈ THỊ 21/CT-TTg:

1. Công tác quán triệt, tổ chức triển khai thực hiện:

Thành ủy, Hội đồng nhân dân, Ủy ban nhân dân thành phố luôn quan tâm lãnh đạo, chỉ đạo triển khai thực hiện Chỉ thị 21 và công tác đảm bảo an ninh, trật tự của thành phố. Thường xuyên quán triệt và chỉ đạo các sở, ban, ngành, tổ chức đoàn thể, địa phương phối hợp, tổ chức thực hiện nghiêm túc, hiệu quả các Nghị quyết, Chỉ thị của Đảng, Quốc hội, Chính phủ; của Thành ủy, Hội đồng nhân dân thành phố về công tác phòng, chống tội phạm lừa đảo chiếm đoạt tài sản. Tiếp tục đẩy mạnh thực hiện Chỉ thị số 48-CT/TW của Bộ Chính trị khóa X về *“Tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác phòng, chống tội phạm trong tình hình mới”*, Chỉ thị số 09-CT/TW của Ban Bí thư Trung ương Đảng khóa XI về *“Tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với phong trào toàn dân bảo vệ an ninh Tổ quốc trong tình hình mới”*, Chỉ thị số 28/CT-TTg ngày 30/6/2017 của Thủ tướng Chính phủ về tăng cường đảm bảo an ninh trật tự trong tình hình mới. Phát huy sức mạnh tổng hợp của cả hệ thống chính trị và toàn dân tham gia đấu tranh phòng, chống tội phạm, vi phạm pháp luật nói chung, tội phạm vi phạm pháp luật liên quan đến hoạt động lừa đảo chiếm đoạt tài sản nói riêng để bảo vệ quyền, lợi ích và tài sản hợp pháp của người dân.

Các sở, ban, ngành đơn vị, lực lượng vũ trang thành phố đã thực hiện tốt vai trò tham mưu đồng thời triển khai kịp thời các nội dung trọng tâm trong công tác phòng, chống tội phạm lừa đảo chiếm đoạt tài sản trên các lĩnh vực phụ trách. Ủy ban nhân dân các xã, phường, đặc khu tiếp tục thực hiện có hiệu quả các mặt công tác bảo đảm an ninh, trong đó chú trọng đến phòng chống tội phạm lừa đảo chiếm đoạt tài sản, cụ thể:

- Công an thành phố đã thực hiện vai trò cơ quan thường trực, thường xuyên tổng hợp tình hình, kết quả triển khai thực hiện Chỉ thị 21/CT-TTg của các sở, Ban, ngành; tham mưu Chủ tịch Ủy ban nhân dân thành phố ban hành Kế hoạch số 193/KH-UBND ngày 22/7/2020, yêu cầu các sở, ban, ngành liên quan căn cứ chức năng, nhiệm vụ được giao xây dựng kế hoạch, tổ chức triển khai thực hiện hiệu quả công tác phòng ngừa, ngăn chặn, xử lý hoạt động lừa đảo chiếm đoạt tài sản; đồng thời ban hành Kế hoạch số 149/KH-CAHP-PC02 ngày 18/8/2020 chỉ đạo công an các đơn vị địa phương triển khai thực hiện Chỉ thị số 21/CT-TTg, đẩy mạnh công tác phòng, chống loại tội phạm này; tham mưu Chủ tịch Ủy ban nhân dân thành phố ban hành văn bản số 36/UBND-NCKTGS ngày 07/01/2025 để quán triệt các sở, ban ngành thực hiện Công điện 139/CD-TTg ngày 23/12/2024 của Thủ tướng Chính phủ về tăng cường phòng ngừa, xử lý hoạt động lừa đảo chiếm đoạt tài sản sử dụng công nghệ cao trên không gian mạng; chỉ đạo Công an thành phố xây dựng Kế hoạch số 19/KH-CAHP-PC02 ngày 01/3/2025 để triển khai nội

dung Công điện đến công an các đơn vị, địa phương thuộc công an thành phố, huy động sức mạnh tổng hợp của cả hệ thống chính trị tham gia công tác phòng, chống hoạt động lừa đảo chiếm đoạt tài sản; chủ động triển khai đồng bộ các biện pháp công tác, phối hợp chặt chẽ với các ngành chức năng trong phòng ngừa, đấu tranh, ngăn chặn, xử lý nghiêm các hành vi lừa đảo chiếm đoạt tài sản, đặc biệt là lừa đảo trên không gian mạng.

- Viện Kiểm sát nhân dân thành phố chỉ đạo kiểm sát viên, kiểm tra viên nắm vững nội dung của Chỉ thị 21/CT-TTg, các văn bản pháp luật có nội dung phòng, chống tội phạm lừa đảo chiếm đoạt tài sản; Tăng cường công tác tuyên truyền trên trang thông tin điện tử ngành Kiểm sát Hải Phòng, viết các tin, bài tuyên truyền về các hoạt động nghiệp vụ kiểm sát đồng thời tuyên truyền pháp luật. Bên cạnh đó, Viện Kiểm sát nhân dân thành phố Hải Phòng và Viện Kiểm sát các khu vực đã phối hợp với cơ quan báo chí, đài phát thanh và truyền hình tại địa phương để tuyên truyền, đưa tin về hoạt động của ngành trong lĩnh vực đấu tranh phòng chống tội phạm hình sự. Toàn ngành đã xác định rõ trách nhiệm của mỗi cán bộ, Đảng viên trong việc thực hiện nhiệm vụ tuyên truyền và vận động người thân, gia đình thực hiện pháp luật, tích cực tham gia phong trào *“Toàn dân tham gia phong trào phòng, chống tội phạm”*.

- Tòa án nhân dân thành phố thường xuyên theo dõi, đôn đốc việc thực hiện công tác phòng, chống tội phạm nói chung và tội phạm lừa đảo chiếm đoạt tài sản nói riêng. Kịp thời chỉ đạo giải quyết những khó khăn, vướng mắc trong quá trình xét xử, áp dụng pháp luật đối với các vụ án lừa đảo chiếm đoạt tài sản. Phối hợp chặt chẽ, thống nhất đường lối giải quyết các vụ án với các cơ quan tiến hành tố tụng để đẩy nhanh tiến độ xét xử các vụ án liên quan đến lừa đảo chiếm đoạt tài sản, bảo đảm nghiêm minh đúng pháp luật. Thường xuyên tổ chức các phiên tòa lưu động, phối hợp chặt chẽ với các cơ quan báo chí để đẩy mạnh công tác phổ biến, tuyên truyền, giáo dục, lồng ghép nội dung chương trình phòng, chống tội phạm với các chương trình phát triển kinh tế - xã hội tại địa phương.

- Sở Tư pháp thành phố đã tham gia xây dựng nhiều dự thảo văn bản pháp luật của các cơ quan trung ương, trong đó có các dự thảo Luật. Qua đó kiến nghị, đề xuất hoàn thiện nhiều nội dung có liên quan đến phòng, ngừa, xử lý hoạt động lừa đảo chiếm đoạt tài sản. Thực hiện nhiệm vụ được giao, Sở Tư pháp đã có văn bản đề nghị các tổ chức hành nghề công chứng trên địa bàn thành phố thực hiện đúng các quy định của pháp luật, bảo vệ quyền, lợi ích hợp pháp của Nhà nước, tổ chức và cá nhân.

- Sở Khoa học và Công nghệ (nay, chức năng quản lý nhà nước thuộc Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch) thường xuyên phối hợp với Trung tâm báo chí và truyền thông (nay là Báo và phát thanh, truyền hình Hải Phòng), chỉ đạo, hướng

dẫn Cổng Thông tin điện tử thành phố, các cơ quan báo chí tăng cường tuyên truyền, phổ biến chủ trương, chính sách, pháp luật và chế tài xử lý đối với tội phạm và các vi phạm pháp luật liên quan đến hoạt động lừa đảo chiếm đoạt tài sản. Đẩy mạnh tuyên truyền, thông báo về hành vi, phương thức, thủ đoạn hoạt động lừa đảo chiếm đoạt tài sản gắn với vụ việc cụ thể mang tính điển hình để người dân nâng cao nhận thức, kịp thời cung cấp thông tin, tố giác hoạt động lừa đảo chiếm đoạt tài sản cho cơ quan chức năng.

- Ủy ban nhân dân thành phố đã chỉ đạo Sở Công Thương, Sở Tài chính và các sở, ban ngành khác có liên quan triển khai thực hiện nghiêm túc Chỉ thị 21/CT-TTg ngày 25/5/2020, Công điện 139/CĐ-TTg ngày 23/12/2024 của Thủ tướng Chính phủ và Kế hoạch số 193/KH-UBND ngày 22/7/2020, văn bản số 36/UBND-NCKTGS ngày 07/01/2025 của Chủ tịch Ủy ban nhân dân thành phố theo đúng chức năng, nhiệm vụ được giao.

2. Công tác tuyên truyền, phổ biến giáo dục pháp luật liên quan đến lừa đảo chiếm đoạt tài sản:

- Công an thành phố phối hợp với Sở Khoa học và Công nghệ (nay, chức năng quản lý nhà nước thuộc Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch) thường xuyên phối hợp với Trung tâm báo chí và truyền thông (nay là Báo và phát thanh, truyền hình Hải Phòng), các trang thông tin điện tử, mạng xã hội tăng cường tuyên truyền, phổ biến chủ trương, chính sách, pháp luật và chế tài xử lý đối với tội phạm và các vi phạm pháp luật liên quan đến hoạt động lừa đảo chiếm đoạt tài sản; thông tin kịp thời, công khai, minh bạch đến Nhân dân về các chủ trương phát triển kinh tế, an sinh xã hội, quy hoạch, xây dựng...; tuyên truyền, thông báo về hành vi, phương thức, thủ đoạn hoạt động lừa đảo chiếm đoạt tài sản gắn với các vụ việc, vụ án cụ thể cũng như kết quả đấu tranh của lực lượng chức năng, giúp người dân nâng cao ý thức cảnh giác, chủ động phòng ngừa, tố giác tội phạm. Đăng tin tuyên truyền, cảnh báo hoạt động của các đối tượng liên quan đến các hoạt động lừa đảo, chiếm đoạt tài sản trên Cổng Thông tin điện tử của Công an thành phố. Đồng thời đẩy mạnh phong trào toàn dân bảo vệ an ninh Tổ quốc, huy động sự tham gia tích cực của quần chúng nhân dân trong phòng, chống tội phạm nói chung và lừa đảo chiếm đoạt tài sản nói riêng.

- Công an thành phố đã chỉ đạo Phòng An ninh mạng và phòng chống tội phạm sử dụng công nghệ cao (PA05), Phòng Cảnh sát Hình sự (PC02) phối hợp với Ban Tuyên giáo - Dân vận Thành ủy cũng như các trường Đại học, các cơ quan, ban ngành tổ chức các Hội nghị tập huấn, tuyên truyền Luật An ninh mạng, tập huấn kỹ năng sử dụng mạng xã hội an toàn; tuyên truyền, phổ biến phương thức, thủ đoạn và biện pháp phòng ngừa hoạt động lừa đảo chiếm đoạt tài sản trên không gian mạng cho cán bộ công chức, học sinh, sinh viên và người dân trên toàn thành phố.

- Công an thành phố đã thành lập đường dây nóng (*do Phòng Cảnh sát hình sự quản lý*) để tiếp nhận, xử lý các thông tin phản ánh của người dân khi bị lừa đảo chiếm đoạt tài sản. Thông báo cảnh báo phòng ngừa lừa đảo chiếm đoạt tài sản tại các cơ quan nhà nước, chi nhánh ngân hàng, các cơ sở kinh doanh dịch vụ chuyển, nhận tiền trên địa bàn, các doanh nghiệp... Duy trì hoạt động hiệu quả của các mô hình phòng, chống tội phạm, đảm bảo an ninh trật tự tại cơ sở, trong đó tập trung tuyên truyền về phương thức, thủ đoạn, hậu quả, tác hại, cách thức phòng ngừa, phát hiện, tố giác và kết quả đấu tranh của lực lượng chức năng đối với tội phạm lừa đảo chiếm đoạt tài sản.

- Công an thành phố đã chỉ đạo công an các đơn vị, địa phương rà soát, đánh giá các lĩnh vực dễ phát sinh các hoạt động lừa đảo chiếm đoạt tài sản; rà soát các quy định của pháp luật về đầu tư, huy động vốn, mua bán, chuyển nhượng bất động sản, kinh doanh trên mạng Internet; các quy định về vay, cho vay qua ứng dụng, cho vay ngang hàng P2P; các hoạt động đầu tư tiền ảo, tiền điện tử... để chủ động phát hiện những thiếu sót, bất cập, đề ra giải pháp khắc phục các sơ hở trong công tác quản lý nhà nước ở các hoạt động, lĩnh vực tiềm ẩn nguy cơ tội phạm lừa đảo chiếm đoạt tài sản lợi dụng.

3. Công tác phát hiện, tiếp nhận, xử lý điều tra, truy tố, xét xử các vụ án lừa đảo chiếm đoạt tài sản

Công an thành phố đã ban hành kế hoạch, tổ chức triển khai các đợt cao điểm tấn công, trấn áp tội phạm, trong đó có đấu tranh, phòng chống tội phạm và vi phạm pháp luật liên quan đến lừa đảo chiếm đoạt tài sản. Tiếp nhận đầy đủ, phân loại giải quyết kịp thời, đúng pháp luật các tố giác, tin báo về tội phạm, kiến nghị khởi tố; làm tốt công tác nắm tình hình, triển khai đồng bộ các biện pháp nghiệp vụ đấu tranh, thu thập tài liệu, chứng cứ, điều tra khám phá nhanh, xử lý nghiêm các vụ án liên quan đến tội phạm lừa đảo chiếm đoạt tài sản, nhất là lừa đảo với những thủ đoạn tinh vi, gây bức xúc trong quần chúng nhân dân.

Sau 05 năm thực hiện Chỉ thị 21, Công an thành phố đã tiếp nhận, xử lý 665 tin báo, tố giác tội phạm lừa đảo chiếm đoạt tài sản; khởi tố 590 vụ, điều tra làm rõ 236 vụ = 274 bị can. Tuy nhiên, tội phạm lừa đảo sử dụng công nghệ cao, trên không gian mạng vẫn diễn biến phức tạp, chiếm tỷ lệ cao, tỷ lệ điều tra khám phá còn thấp, đối tượng bị bắt giữ hoạt động đơn lẻ chứ chưa triệt phá được đường dây lừa đảo chiếm đoạt tài sản lớn.

Công an thành phố tăng cường phối hợp chặt chẽ với Viện Kiểm sát, Tòa án nhân dân thành phố trong hoạt động điều tra, truy tố, xét xử, bảo đảm khách quan, thận trọng, công tâm, đúng pháp luật, không để xảy ra oan sai, bỏ lọt tội phạm; kịp thời xét xử những vụ án lớn, được dư luận xã hội quan tâm.

III. NHẬN XÉT, ĐÁNH GIÁ:

1. Ưu điểm:

Sau 05 năm triển khai thực hiện Chỉ thị 21, Ủy ban nhân dân thành phố đã chỉ đạo triển khai thực hiện ở hầu hết các sở, ban, ngành, các tổ chức chính trị, góp phần phát huy sức mạnh tổng hợp của toàn hệ thống chính trị, đã thu được những kết quả đáng ghi nhận như: Công tác tuyên truyền nâng cao nhận thức, phổ biến, giáo dục pháp luật được tăng cường với nhiều hình thức và nội dung đa dạng, phong phú, kịp thời phản ánh các phương thức, thủ đoạn mới của tội phạm lừa đảo chiếm đoạt tài sản giúp người dân nâng cao cảnh giác, phòng ngừa tội phạm; nhiều vụ lừa đảo đã được lực lượng Công an, Ngân hàng ngăn chặn kịp thời; Công tác rà soát, đánh giá, xây dựng, hoàn thiện quy định pháp luật được đẩy mạnh; Công tác nâng cao hiệu lực, hiệu quả quản lý nhà nước phòng ngừa lừa đảo chiếm đoạt tài sản được triển khai mạnh mẽ, kịp thời; Công tác phát hiện, tiếp nhận, xử lý điều tra, truy tố, xét xử các vụ án lừa đảo chiếm đoạt tài sản được thực hiện đồng bộ, nhịp nhàng.

2. Một số tồn tại:

- Mặc dù công tác tuyên truyền, nâng cao nhận thức, phổ biến chủ trương, chính sách, pháp luật và các thủ đoạn hoạt động lừa đảo chiếm đoạt tài sản trong Nhân dân đã được triển khai, song đối tượng tuyên truyền vẫn còn dàn trải, phương thức, nội dung tuyên truyền chưa chuyên biệt, chưa tác động trực tiếp đến từng nhóm nguy cơ khác nhau có thể trở thành bị hại của tội phạm lừa đảo chiếm đoạt tài sản, nhất là nhóm nguy cơ cao (*người lớn tuổi không am hiểu về công nghệ thông tin; nhóm tham gia đầu tư chứng khoán, tiền điện tử...*).

- Phương thức, thủ đoạn hoạt động của loại tội phạm lừa đảo chiếm đoạt tài sản ngày càng tinh vi, đa dạng, trong khi trình độ dân trí, kiến thức và sự am hiểu về công nghệ của Nhân dân còn hạn chế; bị hại của các vụ việc còn thiếu cảnh giác, do ham lợi nên vẫn làm theo hướng dẫn của đối tượng, chỉ khi xác định chắc chắn bị lừa mới trình báo với cơ quan công an nên đối tượng có thời gian xóa dấu vết, gây khó khăn cho công tác điều tra.

- Công tác quản lý nhà nước trong một số lĩnh vực như tài chính, đầu tư, bất động sản, ngân hàng, chứng khoán, phát hành trái phiếu doanh nghiệp, viễn thông... tuy đã được tăng cường song vẫn còn sơ hở, thiếu sót, để đối tượng phạm tội lợi dụng hoạt động. Vẫn còn tình trạng sử dụng thẻ sim điện thoại không chính chủ, sử dụng giấy tờ giả để mở tài khoản ngân hàng, chưa có biện pháp hiệu quả để kiểm soát được chính xác thông tin cá nhân, tổ chức sử dụng dịch vụ ngân hàng, dịch vụ viễn thông... tạo điều kiện thuận lợi cho đối tượng lừa đảo chiếm đoạt tài sản lợi dụng hoạt động. Trong lĩnh vực tài chính còn thiếu hành lang pháp lý trong vấn đề "tiền ảo", tiền "kỹ thuật số" dẫn đến việc phòng ngừa, đấu tranh, xử lý với các hoạt

động lừa đảo chiếm đoạt tài sản sử dụng tiền “ảo”, tiền “kỹ thuật số” gặp nhiều khó khăn. Một số ngân hàng thương mại quản lý, điều hành còn sơ hở, nhất là khâu thẩm định hồ sơ vay vốn, kiểm tra phương án trả nợ, kiểm tra hồ sơ thế chấp, tài sản thế chấp, tài sản hình thành từ vốn vay, giám sát quá trình giải ngân và sử dụng tiền vay.

- Một số quy định pháp luật về xử lý các hành vi vi phạm pháp luật liên quan lừa đảo chiếm đoạt tài sản còn thiếu sót, sơ hở, chưa được hướng dẫn, sửa đổi, bổ sung kịp thời. Một số văn bản quy phạm pháp luật trong quản lý kinh tế phức tạp, gây khó khăn trong phân biệt giữa tội phạm kinh tế và các tranh chấp kinh tế, dân sự.

- Công tác phối hợp của một số cơ quan, tổ chức, doanh nghiệp, nhất là một số ngân hàng thương mại và doanh nghiệp cung cấp dịch vụ viễn thông còn chậm hoặc không cung cấp thông tin, tài liệu theo yêu cầu của cơ quan điều tra, làm ảnh hưởng đến tiến độ xác minh các tin báo vụ việc, điều tra vụ án.

3. Khó khăn, vướng mắc:

- Các đối tượng sử dụng địa bàn nước ngoài, thông qua không gian mạng tiếp cận bị hại ở trong nước, dụ dỗ, lừa gạt bị hại chuyển tiền vào tài khoản do các đối tượng cung cấp và chiếm đoạt. Quy trình, thủ tục về phong tỏa tài khoản, ngăn chặn các đối tượng phạm tội chuyển tiền bằng Internet-Banking mất nhiều thời gian, trong khi thời gian đối tượng gây án chuyển tiền từ tài khoản ban đầu đến các tài khoản khác diễn ra rất nhanh, đồng thời việc truy vết theo dòng tiền bị chiếm đoạt kéo dài, nhất là khi tiền bị chuyển ra nước ngoài, khó khăn trong công tác thu hồi tài sản bị chiếm đoạt.

- Đối tượng gây án lừa đảo chiếm đoạt tài sản đa số đều có trình độ về công nghệ thông tin, hoạt động có tính tổ chức chặt chẽ, tinh vi, ẩn danh cao và có yếu tố nước ngoài, với sự phân công từng công đoạn khác nhau, số lượng đối tượng tham gia gây án lớn. Quá trình phạm tội, các đối tượng sử dụng giả mạo thông tin cá nhân hoặc chiếm đoạt tài khoản (hack), sử dụng SIM không đăng ký thông tin chính chủ, sử dụng Chứng minh nhân dân thuê hoặc mua trên mạng để đăng ký tài khoản ngân hàng, sử dụng các tài khoản ví điện tử nên việc xác định đối tượng gây án gặp nhiều khó khăn.

- Trình độ sử dụng công nghệ thông tin của cán bộ điều tra, trang thiết bị phục vụ khai thác thông tin, tài liệu để điều tra các vụ án liên quan đến lừa đảo chiếm đoạt tài sản sử dụng công nghệ cao còn hạn chế nên ảnh hưởng đến kết quả hoạt động điều tra.

IV. DỰ BÁO TÌNH HÌNH VÀ PHƯƠNG HƯỚNG, NHIỆM VỤ:

1. Dự báo tình hình trong thời gian tới

Trong bối cảnh Luật Phòng, chống lừa đảo qua mạng của Trung Quốc đã được thông qua và có hiệu lực từ ngày 01/12/2022, nhận định các đối tượng hoạt động lừa đảo trên không gian mạng tại Trung Quốc sẽ tìm mọi cách đối phó với hoạt động kiểm soát của cơ quan chức năng, lợi dụng đặc điểm phạm vi hoạt động xuyên quốc gia để chuyển dịch địa bàn hoạt động sang các quốc gia lân cận thuộc khu vực Châu Á (*Campuchia, Indonesia, Thái Lan*), trong đó có Việt Nam

Bên cạnh đó, sự phát triển của cuộc cách mạng 4.0, cùng với sự chuyển dịch sang nền kinh tế số theo Chương trình chuyển đổi số quốc gia, giao dịch trực tuyến sẽ ngày càng chiếm tỷ lệ cao, người dân sử dụng không gian mạng ngày càng phổ biến, trong khi năng lực tiếp cận kinh tế số của nước ta còn hạn chế, các yếu tố nền tảng như thể chế, hạ tầng, nguồn nhân lực chất lượng cao, công nghệ còn thấp; cùng với đó là giao thương kinh tế quốc tế ngày càng đẩy mạnh, tình hình tội phạm lừa đảo chiếm đoạt tài sản, nhất là lừa đảo chiếm đoạt tài sản trên không gian mạng sẽ tiếp tục diễn biến phức tạp, có chiều hướng gia tăng với nhiều phương thức, thủ đoạn ngày càng tinh vi, xảo quyệt, hoạt động xuyên quốc gia, có sự cấu kết giữa các đối tượng trong và ngoài nước...

Tình hình trên đòi hỏi các cấp ngành đẩy mạnh hơn nữa việc thực hiện Chỉ thị số 21/CT-TTg của Thủ tướng Chính phủ về tăng cường phòng ngừa, xử lý lừa đảo chiếm đoạt tài sản.

2. Phương hướng, nhiệm vụ trọng tâm trong thời gian tới:

- Phát huy kết quả đạt được qua 05 năm, thời gian tới tiếp tục triển khai thực hiện có hiệu quả Chỉ thị số 21/CT-TTg ngày 25/5/2020 của Thủ tướng Chính phủ về tăng cường phòng ngừa, xử lý hoạt động lừa đảo chiếm đoạt tài sản; Công điện 139/CĐ-TTg ngày 23/12/2024 của Thủ tướng Chính phủ về tăng cường phòng ngừa, xử lý hoạt động lừa đảo chiếm đoạt tài sản sử dụng công nghệ cao trên không gian mạng; lồng ghép với việc thực hiện Kết luận số 13-KL/TW ngày 16/8/2021 của Bộ Chính trị và Kết luận số 15-KL/TW ngày 30/9/2021 của Ban Bí thư, Nghị quyết số 96/2019/QH14 ngày 27/11/2019 của Quốc hội, các Chương trình, Chiến lược quốc gia phòng, chống tội phạm; các chỉ đạo của Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ về công tác phòng, chống tội phạm và vi phạm pháp luật

- Tiếp tục đẩy mạnh các hoạt động tuyên truyền nâng cao nhận thức, tinh thần cảnh giác và chủ động phòng ngừa trước mọi thủ đoạn hoạt động của tội phạm lừa đảo chiếm đoạt tài sản trong Nhân dân. Đổi mới cả về nội dung, hình thức và phương thức tiếp cận đến đối tượng tuyên truyền nhằm truyền tải có hiệu quả các nội dung phòng ngừa chiếm đoạt tài sản, phát huy môi trường mạng Internet, mạng

xã hội để vừa tuyên truyền, vừa tiếp nhận, phát hiện những vụ việc có dấu hiệu lừa đảo chiếm đoạt tài sản. Tăng cường phổ biến giáo dục kiến thức pháp luật cho người dân, đào tạo, tập huấn, trang bị kiến thức chuyên môn, nghiệp vụ cho cán bộ tại các sở, ban, ngành công tác phòng, chống tội phạm lừa đảo chiếm đoạt tài sản. Đẩy mạnh thực hiện phong trào “Toàn dân bảo vệ an ninh Tổ quốc” theo hướng gắn kết chặt chẽ công tác đấu tranh, phòng ngừa tội phạm hoạt động lừa đảo, chiếm đoạt tài sản với phòng chống các loại tội phạm, tệ nạn xã hội tại cộng đồng dân cư. Duy trì, củng cố và nâng cao chất lượng các mô hình tự quản về an ninh trật tự, mô hình điển hình tiên tiến về phòng, chống tội phạm nói chung và phòng, chống lừa đảo chiếm đoạt tài sản nói riêng.

- Tiếp tục rà soát các quy định của pháp luật, đánh giá các lĩnh vực dễ phát sinh các hoạt động lừa đảo, phát hiện sơ hở, thiếu sót trong công tác quản lý nhà nước để tổng hợp báo cáo, kiến nghị xem xét, bổ sung, điều chỉnh cho phù hợp. Chủ động tham mưu, kiến nghị, đẩy nhanh tiến độ xây dựng, hoàn thiện, sửa đổi các văn bản quy phạm pháp luật liên quan nhằm nâng cao hiệu quả công tác quản lý, phòng ngừa, đấu tranh, xử lý với tội phạm và vi phạm pháp luật liên quan hoạt động lừa đảo chiếm đoạt tài sản, nhất là trong hoạt động tổ tụng hình sự.

- Đẩy mạnh thực hiện Chương trình chuyển đổi số quốc gia đến năm 2025, định hướng đến năm 2030, Đề án phát triển ứng dụng dữ liệu về dân cư, định danh và xác thực điện tử phục vụ chuyển đổi số quốc gia giai đoạn 2022 - 2025, tầm nhìn đến năm 2030 theo Quyết định số 06/QĐ-TTg ngày 06/01/2022 của Thủ tướng Chính phủ.

- Nâng cao hiệu quả mối quan hệ phối hợp giữa các cơ quan, các ngành, các cấp, các đoàn thể một cách đồng bộ; tiếp tục triển khai có hiệu quả các Quy chế phối hợp giữa các cơ quan, đơn vị, doanh nghiệp, nhất là quy chế phối hợp giữa Cơ quan điều tra với các nhà cung cấp dịch vụ viễn thông và các ngân hàng thương mại, cần có cơ chế phối hợp nhanh chóng, kịp thời xác minh, cung cấp thông tin, tài liệu phục vụ phòng ngừa, xử lý lừa đảo chiếm đoạt tài sản.

- Công an các cấp tăng cường công tác nắm tình hình, thực hiện có hiệu quả các mặt công tác nghiệp vụ, đấu tranh, xử lý triệt để các đường dây, băng nhóm hoạt động lừa đảo chiếm đoạt tài sản. Phối hợp các ngành có liên quan tăng cường các biện pháp ngăn chặn hoạt động thu thập, sử dụng, phát tán, kinh doanh trái pháp luật thông tin cá nhân; lợi dụng lỗ hổng bảo mật của hệ thống quản trị để thu thập, khai thác thông tin cá nhân thực hiện hành vi lừa đảo chiếm đoạt tài sản. Tiếp tục triển khai có hiệu quả các đợt cao điểm đấu tranh trấn áp các loại tội phạm, trong đó có tội phạm lừa đảo chiếm đoạt tài sản.

- Cơ quan điều tra các cấp nâng cao chất lượng công tác tiếp nhận, giải quyết tố giác, tin báo về tội phạm và kiến nghị khởi tố, tập trung điều tra tội phạm lừa đảo,

chiếm đoạt tài sản, đảm bảo kịp thời, nghiêm minh, đúng quy định của pháp luật, phối hợp tổ chức xét xử lưu động một số vụ án điểm liên quan đến loại tội phạm này để phòng ngừa, răn đe chung. Thường xuyên trao đổi, tăng cường công tác tập huấn, chia sẻ kinh nghiệm trong giải quyết các vụ án liên quan lừa đảo chiếm đoạt tài sản để nâng cao hiệu quả công tác phòng, chống loại tội phạm này.

Trên đây là báo cáo sơ kết 05 năm triển khai thực hiện Chỉ thị 21/CT-TTg ngày 25/5/2020 của Thủ tướng Chính phủ về tăng cường phòng ngừa, xử lý hoạt động lừa đảo chiếm đoạt tài sản. Ủy ban nhân dân thành phố Hải Phòng báo cáo Bộ Công an nghiên cứu, tổng hợp chung.

Nơi nhận:

- Như trên;
- Cục C02 - Bộ Công an;
- TTTU, TT HĐND TP;
- CT, Các PCT UBND TP;
- Các Sở, ban, ngành, đoàn thể;
- UBND các xã, phường, đặc khu;
- CVP, các PCVP UBND TP;
- Phòng Nội chính;
- Lưu: VT, L.Thụy.

**TM. ỦY BAN NHÂN DÂN
CHỦ TỊCH**

Lê Ngọc Châu